Čkyně

Kraj: Jihočeský
Okres: Prachatice
Správní obvod: Vimperk
GPS souřadnice: 49.115028N, 13.829059E
Nadmořská výška: 523 m n. m.
První pís. zmínka: 1243 (781 let)
Počet obyvatel: 1 519
PSČ: 384 81
Adresa URL: www.ckyne.cz

Historie obce Čkyně

Přesné datum vzniku Čkyně nelze stanovit, protože se nezachovaly žádné spolehlivé prameny. Pokud nechceme opakovat starší výklady nebo vymýšlet nové domněnky a zůstaneme na pevné základně spolehlivých písemných zpráv můžeme položit základy vzniku obce Čkyně do 13. století, kdy došlo k rozsáhlé výstavbě řady nových osad v Čechách a na Moravě. Tehdejší feudální majitelé hledali nové zdroje příjmů v důsledku přechodu od naturální renty k rentě peněžní. Jedním ze zdrojů se stalo zakládání měst, městeček a vesnic, do kterých přešli první osídlenci, kteří budovali základy svých domů, káceli les a zřizovali pole, na kterých pěstovali obilí a další rostlinné produkty. V první polovině 13. století došlo k výstavbě tvrze, která tvořila základ příští vesnice Čkyně, jež obdržela název podle osobního jména Ček. Nejstarší zachovaná písemná zpráva o existenci Čkyně se zachovala náhodně z roku 1243. Tehdy český král Václav I. byl se svou vojenskou družinou v Písku, kam se dostavili šlechtici ze širokého okolí. Jejich přítomnost se projevila také při jejich výčtu při vydání některých významných listin. Král Václav I. potvrdil řádu sv. Jana Jeruzalémského (později maltézskému) ve Strakonicích v držení několik vesnic. Na konci listiny jsou uvedena jména svědků, kteří se zúčastnili vydání této listiny. Mezi nimi se uvádějí Konrád z Janovic, Bedřich se syny ze Čkyně (Fridricus cum filiis de Skin) a další šlechtici. S postupným růstem osídlování vznikly další vesnice v okolí Čkyně. Písemnými prameny máme doloženu existenci těchto míst: Bošice, Budilov, Onšovice(1315), Lčovice (1321), Horosedly (okolo roku 1400), Teprve ze 16 století jsou doloženy Předenice, Spůle (1544) a Záhoříčko(1545). Český král Ferdinand I. dne 21. května 1531 povýšil dosavadní vesnici Čkyně na městečko, které získalo právo pečetit své vydané písemnosti zeleným voskem, mohlo užívat svůj vlastní městský znak, konat týdenní trhy v sobotu a dva výroční trhy ročně - na den sv. Maří Magdaleny a sv. Mikuláše. Městečko Čkyně mělo odvolací právo do Sušice. Zachován je pouze opis této listiny:
"My, Ferdinand z Boží milosti římský král, po všecky časy rozmnožitel říše, uherský, český, dalmatský, charvatský král, infant v Hispanii, arcikníže rakouské, markrabě Moravský, Lucemburské, etc. Oznamujem tímto listem, že sme prošeni od statečného Jana Malovce z Chajnova a z Vinterberka, věrného našeho milého, abychom ves jeho Čkyně řečenú na městečko vysaditi a vyzdvihnúti i také některými dalšími milostmi a svobodami obdařiti ráčili. K jehožto prosbě nakloněni jsouce a prohlédajíce na jeho věrné služby, kteréž nám činiti povinen bude, protož s dobrým rozmyslem, naším jistým vědomím, mocí královskú v Čechách vysadili sme nasadepsanú ves Čkyně za městečko a tímto listem mocně vysazujeme a vyzdvihujejm, chtíce tomu konečně, aby obyvatelé jeho nynější i budúci všech těch milostí a svobod užívati mohli a užívali, kterýchž jiná městečka v království našem Českém, buďto z práva

neb z obyčeje i s popravú užívají, nyní i v časech budoucích, jmenovitě, že se v něm všelijací řemeslníci, totiž pekaři, řezníci, sladovníci, súkeníci, sukna kraječi, kováři, zámečníci, ševci i jiní všelijací obchodníci osazovati a řemesla svá svobodně dělati, provozovati a jich užívati mají i mohou beze všech lidí všelijakých překážek. Kterémužto městečku Čkyně tak, jakž se svrchu píše, od nás vysazenému a obdarovanému, tyto další milosti a obdarování z mocnosti naší královské učinili jsme a mocí listu tohoto činíme. Napřed, aby měli erb neboližto pečeť, jmenovitě štít červený, v němž jest věže bílá, čtvrthranná, na zeleném kopci stojící a u spodku vrata železné zavřené, nad těmi vraty vokno křížové a nad tím štítem kranec s stíny, mezi kterýmižto stíny krov s křidlicí přikrytý se dvěma makovici a po pravé i po levé straně toho krovu muož zbrojný neboližto oděnec stoje, ten muož po pravé straně toho krovu držije kámen v pravé ruce a ten po levé ruce držie kámen v levé ruce tak, jakž to všecko rukú a vtipem umění maléřského lépe a dostatečněji uprostřed listu tohoto jest vymalováno a barvami vysvěleno. Kteréhožto erbu a pečeti purkmistr a konšelé jmenovaného městečka Čkyně, nynější i budoucí, mají a moci budou v všelijakých potřebách obecních užívati a jí listy i jiné potřeby zeleným voskem pečetiti, pokudž a kdyby toho potřeba kázala. Přitom také chtíce, aby tíž obyvatelé appelací a odvolání, nyní i napotom, do města našeho Sušic k vyššímu právu jměli a míti mohli. A k tomu také, že týmž obyvateluom častopsaného městečka Čkyně trh téhodní obyčejný na každú sobotu a také dva jarmarky, jeden na svatú Maří Magdalenu a druhý na den svatého Mikuláše s osmi dny pořád zběhlými a frejunky obyčejnými přidáváme, kterýchž se oni zachovati a jich i jiným všech svrchupsaných svobod a obdarování tak a tím vším zpuosobem užívati mají, jakž se jiná městečka toho království při svých obyčejných trzích a jarmarcích zachovávají a jich užívají bez zmatku a všelijaké otpornosti i tudíž také bez naší, dědicuov a budoucích našich králuov českých i jiných všech lidí všalijakých překážek, přikazujíce všem úředníkóm a poddaným našim ze všech stavuov království Českého, nynějším i budoucím, věrným milým, abyste častopsané obyvatelele městečka Čkyně, nynější i budoucí, při těch všech svrchupsaných milostech, svobodách a obdarování jměli, drželi a neporušitedlně zachovali pod uvarováním hněvu a nemilosti naší královské. Však proto chceme, aby toto dání a obdarování naše bez újmy jednomu každému na jeho spravedlnosti bylo. Tomu na svědomí pečeť naši královskú k listu tomuto přivěsiti jsme rozkázali. Dán na hradě Pražském v pondělí po svatém Duchu léta Božího tisícého pětistého třicátého sedmého a království našich římského sedmého a jiných jedenáctého."